

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۱۲۰

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

پنج شنبه ۲۹ خرداد ماه ۱۳۰۹ - بیست و یکم محرم ۱۳۴۹

قیمت اشتراك سالیانه
 داخله: ۱۰ تومان
 خارجه: ۲۰ تومان
 تك شماره: يكقران

مطبعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه بیست و نهم خرداد ماه ۱۳۰۹ (بیست و یکم محرم ۱۳۴۹)

فهرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تقدیم لایحه اضافه خرج محصلین از طرف آقای وزیر طرق و شوارع
- (۳) بقیه مذاکرات در لایحه متمم بودجه از ماده ۱۵
- (۴) معرفی معاون پارلمانی وزارت مالیه
- (۵) بقیه مذاکرات در لایحه متمم بودجه از ماده ۱۷
- (۶) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و سه ربع قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس يك شنبه ۲۵ خرداد ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - قبل از دستور

رئیس - در صورت مجلس مخالفی نیست ؟

(نمایندگان - خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد

[۲ - تقدیم لایحه اضافه خرج محصلین از

طرف وزیر طرق و شوارع]

وزیر طرق و شوارع (آقای تقی زاده) - بنده عرض

مختصری دارم که باز راجع بیکدسته از محصلین است

سی نفر اینجا برای تحصیل فنون عملی راه آهن پارسال

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - قبل از دستور

رئیس - آقای وثوق

وثوق - قبل از دستور

رئیس - آقای مصباح

مصباح - قبل از دستور

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - قبل از دستور

رئیس - آقای طلوع

این مذاکرات مشروح یکصد و سی امین جلسه از دوره هفتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

از طرف دولت بتصویب مجلس فرستاده شده است به آلمان که اینها کارهای عملی راه آهن را یاد بگیرند از قبیل لکوموتیو رانی و ریاست استاسیون و ایستگاهها و این قبیل چیزها که بیشتر محتاج هستیم در عمل و نداریم اشخاص را چون مجلس برای یکسال تمام مخارج اینها را تصویب کرده است (که عبارت است از بیست و نه هزار و کسری با مخارج مسافرتشان) و حالا بموجب اطلاعی که رسیده است آنها را به اداره راه آهن آلمان سپرده اند و مشغول تحصیل هستند و فرا گرفتن و کارشان هم هنوز تمام نشده است و از آنجا میتوانستند که برای بعضی از اینها سه ماه و برای بعضی دو ماه و بعضی یکماه وقت لازم است و از طرفی تحصیل هم منحصرأ برای یکسال تعیین شده است ناچار بودیم که یک مبلغ جزئی هم از مجلس اضافه تقاضا شود که آقایان تصویب فرمایند که هر چه زودتر برای آنها بفرستیم که خیلی در عسرت هستند حتی برای بعضی مخارج معاشیشان لهذا این لایحه را تقدیم میکنم و تمنا دارم هر چه زودتر نمایندگان تصویب فرمایند

رئیس -- تقاضای فوریت فرمودید؟

وزیر طرق و شوارع -- آقایان تسریع میفرمایند خیر

[۳ - بقیه مذاکرات در لایحه متمم بودجه از ماده ۱۵]

رئیس -- ماده ۱۵ یعنی ماده ۱۴ قبل از لایحه

متمم بودجه قرائت میشود

ماده ۱۵ - وزارت معارف مجاز است از محل اعتبار کسر بودجه مدارس که در بودجه هر محل منظور است کسر بودجه مدارس و تفاوت حقوق مدیران مدارس که علاوه بر شغل مدیریت مدرسه نمایندگی معارف را نیز در همان محل عهده دارند پرداخت نماید.

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده از آنجائی که همیشه نظرم به صرفه جوئی و اقتصاد است هر چیزی که بر خلاف

عقیده ام می بینم مجبور میشوم که اینجا اسباب تصدیق آقایان بشوم و عرابضم را عرض کنم وضعیت عامه مردم بر هیچکس مخفی نیست در صورتیکه حال مردم این مملکت اینطور بوده باشد (پس از قدری سکوت و تأمل) .. خوب اینجا آمده است در واقع حتی بجهت یک نفر قرار داده است و حق اعلائی او را قرار داده که مدیران مدارس که در خارج هستند هم شغل مدیریت را بگیرند و هم شغل نمایندگی دولت را یعنی حداکثر از این دو را بگیرند امروز بنده عقیده دارم که همان حقوق اولیسان قناعت بکنند یا آن حقوق زیادی بمصرف یک مدرس جدیدی یا یک کلاس جدیدی برسد و آنها بهمان حقوق اولی خودشان اکتفا کنند و دو حق بگیرند و بنده باین نظر مخالفم که وجهی بعنوان حداکثر داده شود و بهمان حد اقل اکتفا کنند

یاسائی (مخبر) - گویا آقای فیروز آبادی درست نظر این ماده توجه فرمودند مقصود از این ماده اینست که اگر در ولایات یک اشخاصی مدیران مدارس هستند سمت نمایندگی افتخاری معارف را هم دارا میباشد حق اداری آنها مطابق رتبه خودشان باشد تا حقوقی که در محل خودش منظور شده تطبیق کند با رتبه اش و تقاضای او را وزارت معارف بدو بپردازد مثلاً اگر مدیر مدرسه دولتی کاشان دارای چهل و دو تومان حقوق است خودش و در محل مدیر مدرسه بیش از سی و دو تومان بودجه ندارد این ده تومان تفاوت را بتواند بپردازد که حقوق رتبه اداری خودش است و اگر نماند بسا هست که آن کسی که دارای حقوق سی و دو تومان اداریست نمیشود فرستاد و گاهی لازم میشود که باین اشخاصی غیر از آنهایی که سی و دو تومان حقوق دارند بایستی فرستاد و یک اعتبار خوبی مختصری هم در بودجه ولایات هست برای تکمیل اینگونه حقوقات و موارد هم خیلی زیاد نیست و البته اگر وزارت معارف باشد که این ترتیب را بعمل بیاورد این بصرفه معارف است و بلکه خودش بکثرت تکمیلی است از بودجه دولتی

ای اینکه میخواهند یک مدیر لایقتری نفرستند و البته بدین شخص را راضی بکنند و ده تومان و پنج تومان نیز بهش بدهند تا حاضر شود با این ترتیب تصدیق بفرمایید که مدیران و معالمنی که فعلاً در ولایات کوچک هستند آنطوری که مدیران و معالمن مرکز میتوانند لهم و تربیت را انجام بدهند نمیتوانند بنا بر این این

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - آقای یاسائی تصدیق دارند که بودجه وزارت معارف مفصلاً بنظر اکثریت نیامده است در تحت ماده واحده که مجلس اجازه داد که دولت تهیه کند بودجه را و بعد در کمیسیون بودجه مفصلاً بحث شود و رسیدگی شود و بودجه معارف هم یک بجزی است که منظور نظر تمام اعضاء مجلس و نمایندگان محترم است برای اینکه هر یک از ماها یک علاقتمندی معارف ولایاتمان داریم غیر از اینکه اساساً و ذاتاً علاقتمند هستیم به معارف مملکت و ترقی معارف مملکت را بر وجه مقدم میدانیم بواسطه اینکه موافق اساس ترقی مملکتی مربوط بمعارف آن مملکت است شما خودتان بدین میبایستید که در بودجه ۳۰۷۰ بیست و پنج هزار تومان و در بودجه ۳۰۸۰ هم بیست و پنج هزار تومان ما گذرانیدیم برای ترجمه کتاب کلام یک از این کتابها که ما پنجاه هزار تومان در بودجه بود برای این کار منظور کرده ایم طبع شده آن کتابی را که ترجمه کرده اند و ترجمه کرده اند کدام است بیاورند به ما بدهند البته وزارتخانه همه یک کارهای اساسی بکنند و کارهای اساسی بالاتر از همه باید در معارف باشد حالا بنده میدانم که آقای شیخ الملک میخواهند بکنند در اینجا و بقدری ادله اقامه کنند که کتاب ترجمه شده است بنده که چیزی ندیده ام (اورنگ - آقا سید یعقوب) مطالعه کردن ندارید) بله بعد انشاء الله مطالعه میکنم از این موضوع موضوع دیگر ما آمدیم در قانون ممیزی هم همین مومین کردیم هنوز هم میگویند مالیات در ولایات

بمتران معارف میگیرند همان چیزی را که الان قانون ممیزی را ازین برده است اما آن صدی نیم را میگیرند برای توسعه دادن مدرسه ابتدائی برای آن چیزی که اساساً عقیده بنده هم همان است که آن چیزی که بر عهده دولت است ایجاد کردن مدارس ابتدائی است در تمام نقاط مملکت در ایالات و ولایات در قراء و قصبات و ایلات در اینجا ما میاییم . آقا بچه مناسبت کسر بودجه مدارس آن اعتباری را که از برای بودجه معارف قرار داده ایم آن را بر میسازید میدهید بمعلم چرا؟ ما باید مدارس ایجاد کنیم و شما مکلف هستید مطابق قوانینی که گذشته است هر سال هم آنجوری که آقای نصیر الدوله و بعد آقای تدین بودند آمدند و ترتیب دادند که سال بسال چه اندازه ما مدارس را زیاد کنیم شما به بینید چه قدمهایی برداشته شده است از این حد نیمی که ما رای دادیم از برای اینکه سال بسال مدارس زیاد شود الان احصائیه مدارس را بیاورید اینجا که مجلس مستحضر شود همین جور که ما در قوای دیگر مملکت ترقی کرده ایم در قوای معارفی چه ترقی کرده ایم؟ مثلاً مدارس حومه طهران در سه سال قبل چه اندازه بوده است و حالا چه اندازه شده است ما بمدارس آذربایجان فوق العاده بمدارس خوزستان و همچنین بمدارس استرآباد فوق العاده علاقتمند بودیم که آمدیم هفتاد هزار تومان از شهریهها زدیم و اختصاص دادیم بآن محل هایی که فارسی زبان نیستند و حتماً اینجا فوق العاده خرج کنند که اهالی آنجاها زبان فارسی یاد بگیرند باز حالا شما در اینجا می آئید از ریش بر میدارید بر سبیل پیوند میکنید کسر اعتباری که از برای بودجه مدارس است میدهید بمعلمین ما که همچو خاصه خرجی و بودجه را قرار نداده ایم از برای این وزارتخانه که در این حدود تو محدود هستی خیر محدود نبوده است میداند مدارس باقی است بودجه مدارس را علیحده بنویسد معام محتاج است زیادتر بدهد همینطور نه اینکه اعتباری که از برای کسر بودجه مدارس است آن اعتبار را بردارند بدهند به

معلم آنوقت چطور میشود مدرسه ازین میرود در صورتیکه مقصود مدرسه بالذات هست از برای ما و مدرسه ابتدائی زیاد کردن است بالاخره بنده موافقت میکنم با این قسمت و جزو اکثریت هستم اقلیت هم که باشم رأی میدهم اما شما يك کسی هستید که همیشه در این باب یعنی نسبت بز یاد شدن مدارس فریاد میزدید ولی در اینجا می آید و آن اعتبار را بر میدارید میدهید بجهت بنده نمیگویم ندهند عقیده ام این است که باید معلم را سیر بکنند اگر حقوق کافی بهش ندهند نمیرود کار بکنند ولی از اصل که آن بودجه مدارس باشد کسر نکنند نظر بنده در اینجا این است و این هم که عرض کردم نمیخواهم با آقای شیخ الملک مخالفت کنم خودتان تصدیق بفرمائید که بنده يك کسی هستم که تصدیق دارم که این وزیر خیلی آدم زحمتکشی است و فوق العاده بایشان علاقه دارم لیکن عمل میخواهد خیلی زحمتکش است در کار بیفرض بی مرض است هیچ از این چیزها ندارد ولی باید کار بکنند ما خواستیم مثلاً بیست و پنج هزار تومان که داریم از برای طبع کتب اختصاص بدهیم در دوره های سابق آقای رئیس الوزراء بودند دوره های سابق هم خدمت کرده اند دار الترجه ما خیلی کتاب بیرون داده است حالا کدام يك از آنها بیرون آمد که کتابهای علمی کتاب های اخلاقی که منتشر کرده باشند که مملکت از آن منتفع شود و استفاده ببرد در اینجا ما در دوره ششم يك فراری دادیم آقای تقی زاده هم تشریف داشتند این پیشنهاد ضیاء الملک بود که معلمین فرانسوی که می آیند اینجا درس فرانسه میدهند وزارت معارف مکلف است که آن درسی را که اینها میدهند منتشر کند که به بینیم این آقای مسیو که می درس میدهد و هر سال بالا میرود چه گفته که ما فرانسوی را بدانیم می آید مکلف کردیم وزارت معارف مکلف است این معلمین را که می آورید درس این معلمین را بعد از آنکه دادند ترجمه بشود بزبان فارسی و چاپ و منتشر شود يك قدم نسبت باین مسئله (که

اساسی بود) تصدیق میفرمائید برداشته نشد برای اینکه ما فارسی زبانیم زبان مادری ما باید منتشر شود بزبان فرانسه خیلی خوبست علمیاتش خیلی خوب است فارسی باید منتشر شود اینها هنوز عملی نشده است بگر از مسائلی که بنده خودم خدمت آقای وزیر معارف عرض کردم این بود که چرا این مسئله را عملی نکردند این همه مسیو که در وزارت معارف درس میدهند کدام يك از اینها درسی را که داده اند ترجمه شده است که بدست دانایان ما بیاید که به بینیم این مسیو چه فرموده است

مخبر - یکقسمت فرمایشات آقا راجع بود باغبان که در بودجه سنه گذشته بیست و پنج هزار تومان برای تألیف و ترجمه کتب بوده است صحیح است ولی در هذمه سنه کمتر است امسال کمتر از بیست هزار تومان برای آن منظور بودجه پیش بینی شده است در آنجا قیده شده است برای تألیف و ترجمه هر دو اختصاص بترجمه ندارد خودتان اطلاع دارید که وزارت معارف برای تهیه کتب کلاسیکی در قسمت ابتدائی يك اقداماتی کرده است و يك کتبی تدوین شده است که چاپ شده و الا بطور عموم در تمام مدارس ابتدائی کلاسهای اولیه تدریس میشود و البته این کتابها و تهیه آن يك مخارجی مستلزم است و البته یکقسمت از آنها بمصرف تألیف کتب رسیده است و خود آقای رئیس الوزراء هم این قسمت زحمتی کشیده اند و سوابقی دارند و غلام آقاییان میدانند که برای تهیه این کتب ابتدائی مخارج و زحمت زیادی متحمل شده اند در قسمت ترجمه هم يك کتابهایی داده اند بيك اشخاص و یکقسمت ترجمه کرده اند و تمام شده است مخصوصاً يك ترجمه انگلیسی داده اند با آقای فیخر ترجمه کرده اند بنده اطلاع دارم که یکی از فضلا است و همینطور بعضی کتب دیگر داده اند باشخاص دیگر که ترجمه بکنند و هنوز ترجمه است مخصوصاً گویا این اواخر يك رجوعی به آن

ملك النعمان شده است که تاریخ سیستان را مفصلاً بکنند و يك چیزی در ادبیات تدوین کنند

آخره يك اشخاص يك فضائلی هستند که مشغولند از همین محل استفاده میکنند و وزارت معارف هم بگر غیر از این نمیتواند کاری بکند باید يك اشخاصی بکنند که از عهده ترجمه و تألیف بر آیند و حیف میل بود حتی يك وقت گفتند که مبلغ کلی از این محل بده اند بيك کسی که جغرافیای ایران را تنظیم بکند آن شخص استعداد این کار را نداشته است ولی بنده وقتی در اینموضوع تحقیقات کردم دیدم که خیر شخص که مورد رجوع این کار بوده است او هم آماده است که کاملاً میتواند و اینگونه قضایا را البته در سؤال از خود آقای وزیر معارف بفرمائید بهتر بزنند برای شما توضیح بدهند و تشریح کنند بنده از اطلاعاتی بود که از خارج داشتم که بمرض رسانیدم بعد دیدیم معارف که فرمودند هنوز در ولایات میگیرند باید بمصرف تاسیس و تعمیم مدارس ولایات برسد و نیست همینطور است البته باید مطابق قانون این کار را بگیرند ولی در بعضی جاها که کاملاً بمیزی بوز اجرا نشده است یا باید بهمان مالیات خرواری بفران قدیم رجوع کنند که البته مصلحت نیست و بی در مملکت وجود دارد که برطبق يك نظامات و قانون است و چون در باره معارف است گمان میکنم که اینک بمیزی کامل هم نشده باشد خود حرفی ندارند که این صد نیم را بدهند آنچه هایی که بمیزش کامل است که خوب البته بگیرند و همینطور اطلاع دارم در این سنوات اخیره مال بيك مبلغی بوجت قانون مخصوصی که از مجلس شده است تخصیص داده اند به تکمیل مدارس مرکز ولایات و امسال مخصوصاً صد هزار تومان بخصوص بر وجه معارف افزوده اند برای این کار ولی از آن حد بزرگانی که در قانون سابق پیش بینی شده بود گویا کمی کمتر است گویا صد و چهل هزار تومان بیشتر

نیست بواسطه آن مضیقه که در بودجه امسال بوده است که خودتان اطلاع دارید برای معارف صد هزار تومان بیشتر توانسته اند اضافه منظور کنند و آن صد هزار تومان هم بیست هزار تومانش تخصیص پیدا کرده است برای تعمیر مدارس مرکز و ولایات و تصدیق بفرمائید که اینیه دولت دارد که الان محل مدارس است و نمکن است اینها تعمیراتی لازم داشته باشد بعضی جاها مثل صحرائی تراکه بناهایی برای مدرسه ساخته شده است که در صحرا همینطور ناقص مانده است و باید آنها را تکمیل کنند در قزوین يك مدرسه متوسطه ساخته شده است که باید تکمیل کنند و همینطور جاهای دیگر در طهران هم همینطور مدرسه علمیه با طرز مجلل و با شکوهی ساخته شده است و خودتان ملاحظه فرموده اید البته نواقصی دارد که باید تکمیل شود و دوازده هزار تومان از آن صد هزار تومان نیز تخصیص داده شده است بتکمیل مدارس طهران و حومه طهران و جمعاً شصت و هشت هزار تومان است که اختصاص دارد بمدارس ایالات و ولایات که خوشبختانه عرض کنم که بر حسب پیشنهاد والی فارس اینطور دولت تصویب کرده است که چهارده هزار تومان آن هم تخصیص بفارس داده شود برای اینکه قسمت های جنوب از حث معارف یکقدری عقب تر مانده است و در حدود هفتده هزار تومان شانزده هزار تومان با آن با بجان و همینطور خراسان و سایر جاها اختصاص داده شده است که در کمسیون بودجه مطرح شده است و صورت جزئیش را تهیه کرده اند از طرف وزارت معارف و عنقریب می آورند در کمسیون تصویب شود این اعتبارات برای تکمیل مدارس بیشتر است تا تزیین برای اینکه مدرسی هست که يك کلاس و دو کلاسش باقی مانده است آن شاگردانی که در کلاس یکی دو سال مانده اند بالاخره باید دولت کلاسهای بالاتر بر ایشان تهیه کند که بتوانند ترقی کنند و بروند جاهای دیگر و همینطور آلهائی که در کلاس دو هستند و يك تصمیمی هم مورد مذاکره شد و هنوز نمیشود گفت که تصمیم

قطعی است ولی آنطور که آقای وزیر معارف توضیح میداد نظر خودشان این بود که يك پراگرام چهار کلاسه برای قراء و قصبات و دهات تهیه کنند که اصلاً مدارس شش کلاسه برای آنها تأسیس نشود در شهر هم مدارس شش کلاسه باشد ولی در قراء و قصبات مدارس چهار کلاسه باشد پروگرام هم ترتیبی تنظیم شود که آن چهار کلاس را که تمام کردند يك قسمت از آن مقدمات اولیه را فرا بگیرند و دو کلاس برای قسمت های صنعتی و فلاحتی تهیه شود که در آن کلاس اضافی تدریس شود که محتاج به مراجعه بشهر نشوند برای تکمیل شش کلاس و آن دو کلاس مخصوص شود بکارها و بمعلومات فلاحتی و صنعتی اینها نظر بانی است که آقای وزیر معارف دارند و امیدواریم که بزودی نظر بانشان عملی شود. راجع بمعارف آذربایجان که اظهار فرمودید بنده خیال میکنم خیلی خوب پیشرفت کرده است مطابق اطلاعاتی که بنده شخصاً دارم مدارس آنجا خیلی آبرومند است و سال بسال در ترقی است و میبایستی حقاً و انصافاً مسئول معارف آنجا را تقدیر کرد برای اینکه خیلی زحمت میکشند و اعتبار آنجا را هم البته نمیشود گفت باندازه کافی است ولی در مقایسه با اعتبار مدارس سایر ولایات بیشتر است و باید هم بیشتر باشد برای اینکه مهمترین و بر جمعیت ترین ایالات مملکت آذربایجان است (کلرونی - بی توجه بنادر است) اینکه فرمودید چرا دروس این معلمین خارجی را ترجمه و چاپ نمیکند منتشر نمیکند تصور میکنم این يك چیزی است که معمول به نیست (آقا سید یعقوب - قانون از مجلس گذشت) اگر بخوانند کتاب چاپ کنند کتابهای مدون در شعب مختلفه علمی خیلی هست همانها را ممکن است بگیرند و ترجمه کنند این اشکالی ندارد ولی اینکه بیابند برای هر درسی که معلمین در کلاس میگویند يك ترتیبی برای طبع آن بدهند این يك کار غیر عملی است و کار خوبی نیست برای اینکه مستلزم يك مخارج خیلی زیاد می شود که اگر بخوانند در هر درسی که میدهند يك اشخاصی را بگمارند مأمور

کنند که تحت نظارت آنها آن درسها جمع آوری شود فصول و ابواب جمع شود و طبع شود خوب این چه کاری است يك کتابی از دانشمندی بگیرند و ترجمه میکنند و شاید باصرفه تر و ارزان تر هم باشد . . . . .
آقا سید یعقوب - رأی دادید
مخبر - بله صحیح است اگر در ضمن قانون بودجه بوده است و رأی دادیم برای یکسال بوده است و فیکه عمر آن قانون منقضی شد . . . . . (اورنگ - منقضی نبود) عمر آن بودجه هم منقضی میشود. اینکه فرمودند چرا از بودجه مدارس کسر میکنند و معلمین میدهند اولاً چیزی از بودجه مدارس کسر نمیکند خودتان که در بودجه سال قبل در کمیسیون بودجه عضویت داشته اید مراجعه کنید همین اعتبار عیناً منظور بوده است در بهلولی اعتبار معارف آذربایجان نوشته شده است چهار صد تومان اعتبار برای تکمیل حقوق معلمین مدارس حوزه آذربایجان که فرض اگر يك مدیر مدرسه را از رضائیه بخواهند مأمور مراغه بکنند اگر تفاوت حقوقی داشته باشد پنج تومان ده تومان اگر مالیه اشکال نکند گویا در سینه گذشته مالیه اعتراض کرده است اینماده را گذاشته اند اینجا که اشکالات رفع شود و این خیلی خوب است و لازم است زیرا تصدیق میفرمایند که ممکن است در يك نقاطی احتیاج پیدا شود باین معاملی که دارای حقوق بیشتری باشد و حقاً میبایستی حقوق بیشتری بآنها داده شود و رتبه اداری آنها هم طوری باشد که مستحق آن حقوق باشد اگر چنانچه وزارت معارف نتواند نقیصه حقوق آنها را از این محل تکمیل کند ناچار است از اینکه يك کمیته حقوق گزیند و ببرد آنجا نمیکشود همانجا بگذارد در سر کار بماند در صورتیکه وزارتخانه مسئول تشخیص داده است این بدرد اینکار نمیکشود پس باید دست و بال وزارت را باز گذاشت که بتواند آن نقایص را رفع کند در نواقص مدارس تصدیق بفرمائید که همان منظور اول

نمودن است و رتبه حقوق معلمین ولایات که اغلب بنویسندگان کم است و شکایت دارند باز منظور اولیه خودشان تصدیق بفرمائید که خرج اداری نمیشود مستخدمین لای داده نمیشود امسال در حدود سی هزار تومان اعتبار اداری وزارت معارف کاسته شده است و هر چه بماند میشود داده میشود بمدارس
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
رئیس - کافی است ؟
(نمایندگان - بله)
رئیس - موافقین با ماده پانزده قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. ماده شانزده قرائت میشود
 ماده ۱۶ - مبلغ شصت و هشت هزار تومان از اعتبار یکصد هزار تومان اعتبار تأسیس و تکمیل مدارس در ولایات برای شش ماهه آخر سال ۱۳۰۹ تناس دارد.
رئیس - آقای ملک مدنی
 بکنفر از نمایندگان - تشریف ندارند
رئیس - آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - این جا آقای یاسائی . . .
رئیس - ایشان چون جای خودشان نبودند تصور کردم نیستند. آقای ملک مدنی
ملک مدنی - بنده با این ماده موافقم ولی میخواستم تذکری باعضای کمیسیون بودجه داده باشم که این رقمی در کمیسیون بودجه گذاشته شده است بطوریکه ما اطلاع داریم بودجه وزارت معارف هنوز از تصویب نشده است و لازم است که در اینخصوص تسریع کنند يك قدری زودتر مصرف خرج این شصت و هشت هزار تومان بگذرد که برای ولایات به بینیم چه نظری داشته اند چون قسمت ولایات حقیقه يك نفاطی

است که خیلی احتیاج دارد که يك توسعه در مدارسش داده شود و همه انتظار نمایندگان ولایات بهمین رقم شصت و هشت هزار تومان است که به بینند اعضای کمیسیون بودجه چه کاری کنند این است که بنده خواستم استفاده کنم از موقع و با اینکه با این رقم هم موافق هستم عرض کنم به آقایان که در این موقع که کمیسیون بودجه هستند مراعات ولایات جزء و جاهائیکه نسبت بمعارف آنجا توجهی نشده است بکنند که يك مساعدت بیشتری شده باشد برای اینکه مرکز و مخصوصاً مراکز ایالات از نقطه نظر اهمیتی که داشته مورد توجه واقع شده و معارف آنجا يك سرو صورت صحیحی پیدا کرده است ولی متأسفانه ولایات کوچک و شهرهای درجه سوه خیلی از نعمت معارف محروم شده اند و بنده می دانم که این يك قدمی است که باید کمیسیون بودجه برای این قضیه بردارد و البته آقای وزیر معارف هم خودشان اطلاع دارند حسن نیت هم دارند نهایت اهتمام هم برای توسعه و پیشرفت معارف ولایات دارند ولی بنده مخصوصاً از آقای یاسائی مخبر کمیسیون و اعضای کمیسیون بودجه استدعا می کنم که در این تقسیم راجع بولایات جزء يك مساعدت بیشتری کرده باشند (صحیح است)
رئیس - آقای دکتر طاهری
دکتر طاهری - موضوعی را که نماینده محترم تذکر دادند کاملاً طرف توجه اعضای کمیسیون هم بوده است و دلیل اینکه تا بحال این ۶۸ هزار تومان که آقای محترم توضیح دادند صورتش نیامده است برای رعایت همین ملاحظه و دقت در همین موضوع است اولاً لازم است چون تمام نمایندگان علاقه مند باین موضوع هستند يك توضیح بیشتری داده شود که بعد صورت جزء آن که بدست کمیسیون بودجه میرسد قبلاً اینجا مذاکره شده باشد و خاطر همگی مستحضر شده باشد احتیاجات معارف از این مبالغی که در بودجه منظور میشود بمراتب زیاد تر است و نواقص بیشتر از اینها است از بودجه وزارت معارف

امسال ۵۰ هزار تومان در قسمت ادارش کسر شد و ۱۰۰ هزار تومان بقسمت تعلیماتش اضافه شد این صد هزار تومان بطوریکه توضیح دادند ۲۰ هزار تومان برای ساختمان مدارس است می ماند هشتاد هزار تومان برای تکمیل مدارس مرکز و ولایات کمیسیون بودجه که خواست احتیاجات معارفی مملکت را تشخیص بدهد تمام بودجه وزارت معارف را از سر تا ته در هر قریه و قصبه و شهر دید و بنا را باین ترتیب گذاشتیم که اگر یک جائی هست که جمعیتی داشته و از مدرسه محروم است یک مدرسه برایش تشکیل کنند اگر جاهائی هست که مدرسه یک کلاس دارد چند سال است کلاس دوم درست کنند دو کلاس است سه کلاس شود و سه کلاس است چهار کلاس شود و همینطور (جلائی - پنج کلاس) پنج کلاس سه کلاس شش کلاس شود باستانی قصبات کلاسهای متوسطه هر جائی هست اگر نواقص دارد اصلاح شود تمام این چیزها از اول بودجه مملکت تمامش بصورت جزء یاد داشت شد و در نظر گرفته شد وزارت معارف این صورت ها را برد برای اینکه مخارجش را معین کند بعد از آنکه احتیاجاتش را ما نوشتیم و وزارت معارف خرج آنها را معلوم کرد اگر احتیاجات و اعتباری که لازم است تکافو کرد با این مبلغ پولی که هست تمام منظورها بعمل میاید و اگر چنانچه کسر آمد بیک نسبت عادلانه همه جا تقسیم می شود از این مبلغ بطوری که آقای مخبر محترم توضیح دادند دو قسمت مهم است که قلم قطعی است یکی موضوع فارس است که مدتها است نسبت به معارف آن کمتر توجه میشده چهارده هزار تومان برای شش ماهه آخر سال منظور شده که از این مبلغ ۶۸ هزار تومان کسر بشود یکی هم قسمت آذربایجان است که - ۱۹ هزار تومان برای ششماهه آخر سال منظور شده است این دو قلم که از این مبلغ شصت و هشت هزار تومان موضوع میشود ۳۵ هزار تومان میماند برای باقی مملکت باستانی آذربایجان و فارس ۳۵ هزار

تومان اعتبار می ماند در ششماه آخر سال برای احتیاجات معارفی هم همه جا بدون رعایت هیچ ملاحظه خصوصی است همینطور قلم بقلم بطوریکه عرض کردم رعایت شده است برای تکمیل مدارس و ایجاد مدارس که جدیداً بعضی جاها لازم دارد آن مبلغ هم بعد از آنکه احتیاجات آذربایجان و فارس را ازین موضوع کنند ۴۸ هزار تومان احتیاجات بقیه مملکت میشود ۴۸ هزار تومان احتیاج است برای ششماهه آخر سال و ۳۵ هزار تومان اعتبار است البته کمیسیون بودجه یک نظر خاصی اعمال نمی کند نظر عادلانه این است که آن سی و پنج هزار تومان وجه موجودی به تناسب احتیاجاتی که هست تقسیم شود و البته ماهم وکلای ولایات هستیم و این ماده که نوشته شده است فقط برای قسمت بودجه است که اگر چنانچه نوشته نشود این شصت و هشت هزار تومان برای ششماه است این را میخواهند یک دوازدهم بدهند و از این جهت یک اشکالاتی پیدا میشود این ماده برای این قسمت گذارده شده است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

آقای سید یعقوب - بنده عرض دارم

رئیس - بفرمائید

آقای سید یعقوب - آقایان میفرمایند کافی است یک شرحی آقای دکتر طاهری بیان کردند لیکن آقای باستانی علت چه چیز است که نوشته شده است ۶۸ هزار تومان برای ششماهه آخر سال از این بیاناتی که فرمودند نسبت به فارس هم ششماه آقای دکتر طاهری من حقیقتاً شکر گذارم از امیر لشکر می کنم که در این باب فوق العاده تعقیب کرده اند و وزراء هم همراهی کرده اند و توجه مخصوص اعلیحضرت بود که فارس آمد و داخل در موجودات شد بعد از اینهمه نازه ۱۴ هزار تومان آنهم سر سال و اعتبار قیامت آنهم اگر پولی ماند در خزانه آنوقت ۱۴ هزار تومان آمده اند تخصیص داده اند از برای آخر سال

اگر دولت موافقت کرده است و زحمت امیر لشکر را فدراتی میکند که تأسیس مدرسه را در آنجا مشغول بنیاست و مشغول ترقی است چرا از اول سال تخصیص بدهند؟ و تخصیص به آخر سال میدهند امسالی که فارس منظور نظر دولت بوده است مخصوصاً شاه ما متوجه بوده است که ادارات را در فارس زیاد کند و همه جا راهم گش کرده اند و حقیقتاً بالاترین اداره که مملکت را زنی میدهد مدرسی است بنده همین جا عرض میکنم طرف شرق و شمال فارس هیچ مدرسه ندارد و امروز بعد ایجاد مدارس کنید در طرف غربش که بهبهان و کولویه باشد در بهبهان یک مدرسه بیشتر نیست میفرمائید ۱۰ هزار تومان بدهند بنده عرض میکنم اگر چنانچه بشود فارس منظور نظر واقع شود بکمر تبه باید دولت ۱۰ هزار تومان بدهد اما خوب حالا نتوانسته است این ۱۴ هزار تومان را چرا از اول سال ندهند که مدارس را ایجاد کنند تخصیص به آخر سال داده اند فدری در اضطراب هستم که عملی نشود

مخبر - اگر آقای آقا سید یعقوب توجه میفرمودند باین نشان خوشوقت میشدید از این ماده برای اینکه ما کمیسیون بودجه در نتیجه مذاکره که با دولت کردیم و شدگی کردیم دولت را موافق کردیم که ماده باینصورت تنظیم شود مخصوصاً آقای رئیس الوزراء حضور داشتند فرمودند که در قسمت صحیح و معارف من مقید هستم خیلی اعتبارات زیاد تر شود دست و بایشان باز تر بود اینجا هر قدر ما توسعه و تکمیل بکوشیم البته باین جهت این مسئله را دولت هم قبول کرد این مسئله در سینه آئینه این اعتبار دوبرگ میشود نصف میشود دو برابر میشود اینجا شما می بینید ۶۸ هزار تومان برای ششماهه آخر سال منظور برای اینست که سال تحصیلی از اول شهریور بر فرض هم از اول سال می نوشتند پرداخته شد و صرفه جوئی میشد پس صرفه معارف ولایات

در این بود که پیشنهاد شده است و دولت هم موافقت کرده است اینکه دیگر مخالفت نداشت (آقا سید یعقوب خیلی خوب اگر راستی بدهند ولی نمیدهند) رئیس - پیشنهادی رسید است قرائت میشود:

پیشنهاد آقای فهیمی

بنده پیشنهاد میکنم جمله ذیل باخر ماده ۱۶ اضافه شود:

سهمی ایالات و ولایات با موافقت کمیسیون بودجه معین خواهد شد

رئیس - بفرمائید

فهیمی - اگر چه مطلب را آقای طاهری توضیح دادند ولیکن تقسیماتی که فرمودید مذاکراتی است که در کمیسیون شده است هنوز در کمیسیون معلوم نیست که تقسیم چه جور باشد در هر حال این ۶۸ هزار تومان برای مصارف و مخارجیکه در مصارف ولایات پیدا میشود تخصیص داده شده است در کمیسیون بودجه در این ماده بوجه اختصاص ۶۸ هزار تومان را معین کردند بنده برای تأیید فرمایشات آقای طاهری لازم میدانم اضافه شود که تقسیم سهم هر ایالت یا ولایتی با موافقت نظر کمیسیون بودجه و وزارت معارف بعمل آید

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - منظور آقای فهیمی حاصل است برای اینکه مجلس اجازه داد که کمیسیون بودجه بودجه تفصیلی وزارتخانهها را بگذرانند و یکی از ارقام هم همین رقم است که جزو بودجه است و تقسیم این را همینطور که آقای فهیمی پیشنهاد کردند برحسب اجازه مجلس کمیسیون بودجه میکند و بتصوب هم میرساند رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای فهیمی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد رای میگیریم بماده ۱۶ آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب بر خاستند) تصویب شد

[۴ - معرفی معاون پارلمانی وزارت مالیه]

رئیس - آقای رئیس الوزرا فرمایشی دارید

رئیس الوزراء - ازدحام کار در وزارت مالیه مستلزم این است که بگردیم و در اطراف يك شخص فعالی را پیدا کنیم و وارد کنیم برای اینکه ما را کمک کند از این نقطه نظر آقای بهرامی را از عدلیه انتقال دادیم بمالیه که در انجام این خدمت بسمت معاون پارلمانی مشغول يك رشته از کارها هستند و آقای سیاح هم مشغول يك رشته کارهای دیگر هستند که در نائیشان خیلی که کار بکنند گمان می کنم باز يك خورده باقی بیاوریم از کار و ایشان را باین سمت بمجلس معرفی می کنم (صحیح است)

[۵ - بقیه مذاکرات در لایحه متمم بودجه]

از ماده هفدهم

رئیس - ماده هفدهم قرائت میشود :

ماده ۱۷ - اداره تشکیلات نظمیه مجاز است که در موقع لزوم از اعتبارات محللهای پیش بینی شده در بودجه کاسته و در جاهائیکه لازم میدانند و در بودجه ذکر نشده است تأسیس نظمیه نماید

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - اینجا بنده موافق هستم با اصلش برای اینکه بنده میدانم در خیلی جاها بایستی تأمین نظمیه بکنند و خیلی احتیاج دارد اما آقای یاسائی همان چیزی را که پیشنهاد کردند عبارتش را تغییر بدهید باعتبار همان مسئله که وزراء مسئولیت دارند و قانون متوجه بوزراء مسئول است این عبارت را تغییر بدهید بنده موافقت می کنم چون در اساسش موافقم بنویسید

وزارت داخله در اساس تشکیلات نظمیه فلان ترتیب بکند و در صورتی که مصلحت بداند در هر جائی مناسب نظمیه بکند و الا بنده کاملاً موافقم

مخبر - باین نظر بنده موافقم و این پیشنهاد را اگر نفرمودند بفرمایند بنده موافقت میکنم.

رئیس - آقای وثوق

وثوق - از این ماده همچو استفاده میشود که باید از اعتبارات در موقع لزوم کاسته و برای تأمین بعضی نقاطی که نظمیه ندارند مصرف کنند و نمیتوانند بمصرف رفع نواقص بعضی نظمیه ها رساند ولی بعضی جاها نظمیه دارد ولی تقریباً تکمیل نیست. مثلاً در قزوین هنوز پست بیشتر موجود نیست.

و مخصوصاً از نقطه نظر اینکه در قزوین به مناسبت کثرت عبور و مرور به شهرهای دیگر عده آران برای تأمین عبور و مرور و رؤیت جواز مسافرت لازم است عده آرانهای سابق مخصوص و مأمور این کار شده اند و مناسب فاعلاً آرانهای آنجا خیلی کم هستند.

و بنده باینکنفر دیگر از آقایان رئیس نظمیه را ملافت کردیم که بگمده بر آرانهای قزوین زیاد کنند ولی این ماده اینطور میسراند که خبر نمیتوانند از برای تکمیل بعضی جاها اگر لازم باشد آران زیاد کنند و حتماً باید

بآنجا هائی که نظمیه ندارند اختصاص داده شود

اگر آقای مخبر موافقت بفرمایند بنده يك پیشنهادی دارم که جاهائی که لازم است برای تأسیس نظمیه و جاهائی که لازم است برای تکمیل میتوانند از این محل خرج کنند

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت میشود پیشنهادی آقای آقا سید یعقوب.

پیشنهاد میکنم در اول ماده ۱۷ اضافه شود. و در داخله در قسمت اداره تشکیلات نظمیه.

مخبر - بنده موافقم که اضافه شود وزارت داخله

رئیس - آقای وثوق پیشنهادتان آماده است. وثوق -- بلی (تقدیم نمودند)

رئیس - قرائت میشود :

پیشنهاد آقای وثوق

تمام منبع ریاست مجلس شورای ملی.

بنده پیشنهاد میکنم در قسمت آخر ماده اضافه شود برای تأسیس نظمیه ها و مصرف تکمیل نفقات پلیس به محل که لازم باشد.

رئیس - آقای وثوق باز هم توضیح زائد بر آنچه که فرمودید دارید؟

وثوق -- خیر.

رئیس - نظر آقای مخبر؟

مخبر - عبارت خود ماده بنظر بنده وافی است برای تأسیس نظمیه ها و احتیاج مبرمی نباشد که برای تأمین آنجا هائی که از اعتبار يك جاهائی بگمانند بفرمایند دیگر نظمیه تأسیس کنند

رئیس - آقایانیکه با پیشنهاد آقای وثوق موافقت دارند بفرمایند

(عده کمی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. رأی میگیریم به ماده هفدهم

رئیس با ماده هفدهم قیام فرمایند

آقا سید یعقوب - با اصلاح

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده هجدهم قرائت میشود

ماده ۱۸ - وزارت مالیه مجاز است اضافاترا که در سال ۱۳۰۸ بعنوان حق الکفاله شغل متکفل عنه (مقام در وزارت عدلیه پرداخته میشده و در بودجه

سال ۱۳۰۹ وزارت عدلیه حق الکفاله مزبور حقوق اصلی منظور شده است تأدیبه نماید

رئیس - مخالفی ندارد

روحی -- بنده عرضی دارم. بنده تصور میکنم لازم است در این ماده آقای مخبر يك توضیحی بدهند که منظور روشن شود و بدانیم که مقصود از این ماده چیست مخبر -- خاطر آقایان مسبوق است که وزراء

در حدود مسئولیت خودشان هر کدام قبول کردند که در هذمه السنه از اعتبارات وزارتخانه شان بگمانند وزارت عدلیه هم قبول کرد که هشتاد هزار تومان از بودجه وزارت عدلیه کاسته شود و دو برابر چهل هزار تومان اعتبار اضافی داده شد و این مقصود تشکیلات جدید قضائی است که خرج کارهای دیگر نشود بنابراین هشتاد هزار تومان از متن بودجه وزارت عدلیه کم شده است پس از آنکه در کمیسیون بودجه مذاقه کرد و مراجعه کرد تقریباً بیست و چهار هزار تومان

از بودجه مرکز طهران کسر کرد که دو تا صلیحیه گویا در بعضی نقاط طهران اضافه بود آنرا حذف کردند و از سایر محاکم چیزی کاسته نشد فقط دیوانعالی تمیز که دارای سه شعبه بود از حیث تشکیلات با تغییر شکلی تبدیل می شود به چهار شعبه محکمه انتظامی که دارای پنج عضو بود تبدیل میشود به سه عضو و در ولایات هم جاهائی محکمه صلیحیه بوده است تبدیل میشود به

بدایت مثل مراغه مثل خوی ، آبادان بندر عباس در اینجا ها صلیحیه تبدیل می شود به بدایت و در بعضی جاها هم بدایت از نو تأسیس می شود مثل لارستان و جای دیگر که حالا نظرم نیست بعضی جاها هم صلیحیه اضافه می شود مثل فسا ، داراب ، کازرون در شوشتر در دزفول در بم و نرماشیر که حالا از بودجه سیرجان استفاده میکنند در شمال تنکابن در آذر بایجان اهر در این نقاط هم صلیحیه اضافه میشود با بعضی جاها مثل سیستان در فردوس در بجنورد هم گویا بدایت تأسیس میشود این قسمت ها هم ... (رهبری - در اهر) در اهر چیزی اضافه نشده است و اگر بشود صلح ناحیه تشکیل میشود این تشکیلات یعنی تشکیلات جدید تمام از محل

آن چهل هزار تومان اضافه است و با قید مسئولیتی که وزارت عدلیه عهده دار شده است که هشتاد هزار تومان از بودجه وزارت عدلیه کاسته شود و هیچ از تشکیلات قضائی کاسته نشود حالا فرمایش عوض بشود تصدیق میفرمائید که کار خیلی مشکلی بوده است که در عمل چطور حل میشود بالاخره در نتیجه مطالعاتی که شد اینطور بنظر آمد که در متن بودجه عین پرداختی سنه گذشته قید شود یعنی عین حق الکفاله مثلاً قاضی در محکمه بدایت قم هست با رتبه چهار در بودجه آنجا حقوقی که منظور است حقوق رتبه پنج است که عبارت از صد و بیست تومان باشد ولی قاضی که شاغل آن شغل است متکفل است رتبه چهار دارد و اگر چنانچه حق الکفاله بنویسیم کمتر میشود و لازم است صد و بیست تومان تمام بنویسیم و تفاوت حق الکفاله با صد و بیست تومان صرفه جوئی میشود این بود که در نتیجه تصویب این ماده وزارت عدلیه کمتر صرفه جوئی خواهد داشت و غیر از این هم راه عملی نداشتیم برای اینکه بیائیم و محاکم قضائی را تکمیل کنیم و یک جاهائی را هم اضافه کنیم و هیچ چیز هم نگاهیم و هشتاد هزار تومان هم کسر کنیم این ماده که در نظر آقایان است با آن چیزی که آقای منشی درست کردند بنده ثانیاً تقدیم کردم و مجدداً تقاضا میکنم قرائت شود تفاوتش از این باب است که کمیسیون رأی بمفاد این ماده داده است با اختیار این بنده عبارت را درست کنم بعد که بنده دقت کردم دیدم که مقصود کمیسیون این نبود که شامل قسمت اداری وزارت عدلیه هم بشود مقصود ما این بود که فقط شامل قسمت قضائی بشود و این ماده اعم است از قسمت اداری و قسمت قضائی این است که بنده این ماده را اصلاح کردم بعبارت دیگر و لازم است که بآن رأی گرفته شود

رئیس - رأی گرفته میشود موافقین با ماده هجدهم قیام فرمایند .

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده نوزدهم قرائت میشود ماده ۱۹ - چون در بودجه سال ۱۳۰۸ وزارت عدلیه و مخارج مأمورین اعزامی بارویا يك قائم درفست مخارج منظور شده بود و باینجهت وزارت عدلیه در مأموریت یکساله ۱۳۰۸ مأمورین را جزء خدمت آنها محسوب نکرده لذا بوزارت مالیه اجازه داده شد که در دوره مأموریت سال ۱۳۰۸ را از حقوق آنها ماخوذ دارد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- اینجا آقای باستانی توجه فرمائید این عبارتی که خوانده شد حالا آن عبارت بر سبیل این بود (بنده لایحه اش را ندارم) اینجا نوشته شده است که این مأموریت مأموریت ۱۳۰۸ را جزء خدمت رسمی محسوب دارند آنها اینجا هستند یا رفته اند؟ اینجا هستند که معلوم است در تعرفه خدمتشان نوشته میشود و اگر نظرتان این بوده است که وقتی صادر کردند که در ۱۳۰۹ باشد آن مدت جزء خدمتشان محسوب شود در اینصورت وقتیکه اینجا هستند و مأمورین در ۱۳۰۹ بروند ۳۰۸ که اینجا بودند دیگر محتاج به این نبود بنده نفهمیدم

مخبر - يك عده محصلین را وزارت عدلیه برای تکمیل امور قضائی بارویا فرستاده است و يك اعتباری بودجه سنه گذشته برای حقوق آنها منظور بوده است منتهی عنوانی که در بودجه نوشته شده است اعتبار برای اعزام محصلین وقتی که عنوان حقوق پرداختی در مسالیه اشکال شد که این اعتبار برای پرداخت حقوق نیست نوشته است اعتبار برای حقوق اشخاص که مدت توقف آنها جزء مدت خدمتشان محسوب شود اعتباری است در بس مجلس تصویب کرده است که داده شود و خرج شود و اینها تحصیل کنند صورتیکه در قانون دیگری هم که از کمیسیون عدلیه

گفت و خاطرتان هست منظور این بوده است که این اعتباری که این محصلین در خارج تحصیلات قضائی میکنند تحصیلات عملی میکنند و میروند در محاکم خارجه مطالعاتی میکنند و از نزدیک می بینند این اشخاص را که در آنجا هستند و با حقوق خودشان زندگی میکنند جزء خدمت رسمی محسوب شود و اشکالی پیش نیاید اگر نوشته بود اعتبار برای حقوق و مخارج محصلین بود میشود چون این قید را نداشت این است که در ۱۳۰۹ قید کردیم که اشکال رفع شود و سال گذشته هم خدمت رسمی محسوب شود و یکسال خدمت هم از این نرود.

آقا سید یعقوب -- بسیار خوب بیچاره ها چه فکری میکنند کتلت میخورند خدمت میکنند؟!

رئیس - موافقین ماده نوزده قیام فرمایند (عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده بیستم قرائت میشود: ماده ۲۰ - وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۱۱۶۶۹۹ را اعتباری را که برای توسعه و تکمیل تشکیلات اسناد و املاک مرکز و ولایات در ضمن بودجه سال ۱۳۰۹ تصویب شده بدون رعایت يك دوازدهم مالی تشخیص وزارت عدلیه پرداخت نماید

رئیس - در سطر اول ماده قران نوشته شده است بنای شده است تومان است آقای آقا سید یعقوب باینی دارند؟

آقا سید یعقوب - اینجا يك عبارتی است که در این بودجه دیده نشده است برای اینکه مدتی است بودجه ما چهار دیواری و يك دوازدهم نیست يك دوازدهم را مجلس رأی میدهد و دیگر بودجه يك دوازدهم نداریم اینجا مجلس بوزارت مالیه اعتبار میدهد که وزارت مالیه بوزارت عدلیه برای تشکیلات ثبت اسناد و املاک فلان پول داده شود ولی بدون رعایت يك دوازدهم

بنده عرض کردم نمیدانم این کلمه برای چه چیز است این اعتبار را مجلس شورای ملی بوزارت عدلیه میدهد برای توسعه تشکیلات ثبت اسناد و ثبت اسناد هم يك اداره ایست که کاملاً هم بحال مردم نافع است و هم بحال دولت نافع است نافع بحال دولت است برای اینکه عوائد دولت را زیاد کرده است نافع بحال مردم است برای اینکه تأمین نسبت به املاک شده است اما عنوان يك دوازدهم را نفهمیدم بنده گمان میکنم غلط باشد نفهمیدم چیست .

مخبر - خاطر آقا اگر چنانچه هست در وقتی که ماده واحده راجع بودجه در اینجا تصویب شد در آنجا قید شد که مادامی که بودجه های تفصیلی از کمیسیون بودجه نگذشته است وزارتخانه مختارند در حدود يك دوازدهم اعتبار کل بودجه شان درخواست ص. ادر کنند مثلاً اگر وزارت پست و تلگراف در حدود دو میلیون اعتبارش است مادامی که بودجه ها نگذشته است از بابت فروردین يك دوازدهم اعتبار آنرا حق داشت که تقاضا کند و خرج کند تا بودجه تفصیلی اش بیاید این قید در ماده واحده است حالا هم وقتی که شما رای دادید اجازه دادید بکمیسیون بودجه که بودجه را تصویب کند مطابق قانون محاسبات و اصل سابقه که در مجلس دارد قسمت حقوقات تمام روی اصل يك دوازدهم است و این بودجه که تصویب میشود باید مطابق ترتیبی که بوده است بدوازده قسمت بشود اعتبارات چندان اشکالی ندارد در قسمت ثبت اسناد يك قسمتهائی تشکیل میشود يك قسمتی هم در شرف تشکیل است مثل همدان و کرمانشاه و اینها ولی از برای بعضی نقاط ندارند مثل سبزوار و نیشابور و ملایر در اینگونه نقاط این مبلغ بطور درست نوشته شد برای تأسیس ثبت اسناد در آنجا بشرط اینکه رعایت يك دوازدهم در آنجا ها نشود برای این که اگر يك دوازدهم قید شود الان که سه ماه از سال گذشته است سه دوازدهم خرج شده است بنابر

این مالیه نمیتواند بردارد.
 بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.
 رئیس - موافقین ماده ۲۰ قیام فرمایند.
 (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده الحاقیه پیشنهادی آقای
 اعتبار قرائت میشود:
 ماده ذیل را بعنوان ماده ۲۱ قانون متمم بودجه
 پیشنهاد میکنم:

ماده ۲۱ - حقوق رؤسای ادارات مرکزی وزارت
 امور خارجه و حقوق اعضای نمایندگیهای ایران در
 خارجه مربوط به رتبه نبوده و مربوط بمشاغل آنهاست
 ولی میزان حقوق انتظار خدمت و تقاعد آنها برطبق
 مقررات قانون استخدام از روی حقوق رتبه قانونی آنها
 تعیین میشود.

رئیس - آقای اعتبار.

اعتبار - عرض کنم این ماده را که بنده پیشنهاد
 کردم این عین آن ماده ایست که در سال گذشته
 در ذیل بوجه وزارت خارجه نوشته شده بود و نظریاتیکه
 قانون متمم بودجه دارد تمام میشود و بالاخره وقت
 دیگر هم نخواهد بود برای اینکه تبصره های دیگر هم
 اگر باشد بیاید و ضمیمه بشود باین جهت بنده لازم
 دانستم که این را هم ضمیمه کرده باشم که وزارت خارجه
 که بودجه اش تصویب میشود این تبصره را که دولت
 هم موافقت کرده بود ضمیمه این قانون شود باین جهت
 بنده پیشنهاد کردم که اگر آقای مخبر موافق باشند قبول
 کنند که این هم ضمیمه قانون بودجه شود.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - سال گذشته وزارت خارجه در
 صد و یک تشکیلاتی بر آمد و در بعضی قسمت ها مقید
 برتبه های قانون استخدام نشدند در نتیجه این کار مبالغی
 حقوق اعضاء وزارت امور خارجه زیاد شد یعنی اغلب

که دارای رتبه سه و چهار بودند حقوق رتبه هفت
 هشت گرفتند و بعد از یکسال هم در عمل معلوم شد که این
 ترتیب بهیچوجه مؤثر در اصلاح آن وزارتخانه نشده است
 بطوریکه خود آقای وزیر امور خارجه هم با این ترتیب
 مخالف بود و بعلاوه يك لطمه هم بقانون استخدام ميز
 در قسمت مامورینی که در خارجه اقامت دارند شایسته
 لزوم داشته ولی در قسمت مامورین وزارتخانه در طهران
 لزوم ندارد و این يك قضیه ایست که در کمیسیون صحبت
 شد و حالا خوب است آقای اعتبار پس بگیرند و بعد
 در کمیسیون صحبت میشود با حضور وزیر امور خارجه
 وقتیکه بودجه وزارتخارجه تصویب میشود و این بهتر است
 و بهتر هم این است که پس بگیرند

مخبر - عرض میشود همانطور که آقای اعتبار پیشنهاد
 کردند نظر دولت همین است که تصویب بشود ولی همانطور
 که آقای دشتی فرمودند هنوز در کمیسیون تصویب نشده
 است و بنده هم نمیتوانم قبول کنم و ناچار تقاضا میکنم
 که بماند و در موقعیکه کمیسیون بودجه تفصیلی وزارتخارجه
 را رأی داد آنوقت يك تکلیفی برای این کار معلوم
 بشود اگر ایشان فعلاً مسترد بندارند ممکن است ولی اگر
 رد شود مشکل است و راهش اینست که برود بکمیسیون
 رئیس - یعنی تقاضای ارجاع بکمیسیون میکنید؟

این تقاضا را دارید لایحه معلق میماند

مخبر - اصراری نداریم که در این جلسه تصویب
 شود نظر آقای رئیس الوزراء (دولت) را هم به بینید
 رئیس - آقای رئیس الوزراء چه نظری دارند؟
 بیات - اجازه میفرمائید.

مرتضی قلیخان بیات - چون در دو قسمت بود

ها يك تبصره هائی هست که از طرف دولت تقاضا شده
 تصور میکنم اگر امروز رأی گرفته شود آن تبصره هم
 میماند از این نقطه نظر چنانچه آقای مخبر هم تقاضا کرده
 تبصره را مراجعه بفرمائید بکمیسیون و يك تبصره

گر هم هست در جلسه دیگر آنها هم حاضر میشود و
 بیاید در مجلس
 رئیس - یکی دو فقره پیشنهاد دیگر هم رسیده است
 ارجاع بکمیسیون میشود و بعلاوه نظر آقای مخبر را
 که دو اشکالی که از پیشنهاد آقای دکتر حسنخان تولید
 بود جلب میکنیم که این را هم در کمیسیون
 هیچ میکنند.

بعضی از نمایندگان - ختم جلسه
 [۶ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
 رئیس - بنابراین اگر موافقت میفرمائید جلسه را ختم کنیم
 جلسه آینده سه شنبه سوم تیر سه ساعت قبل از ظهر
 (مجلس ۲۰ دقیقه قبل از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - دادگر